

Nimi	Vesilaitos
Rajavuodet	1876 – 2009

Nimenmuutokset:	Vesijohtokonttori 1876 - 1910 Vesijohtolaitos 1911 - 1950 Vesilaitos 1950 - 1983 Vesi- ja viemärlaitos 1984 - 1994 Vesilaitos 1995 - 1997 Helsingin Vesi 1998 - 2009
-----------------	---

Ennen vesilaitostoiminnan käynnistämistä Helsingin asukkaat saivat juomavetensä ympäri kaupunkia sijainneista kaivoista. Säännöllinen vedenpumppaus Vantaanjoesta aloitettiin 1876, jolloin perustettiin Helsingin Vesi. Suomen keisarillinen senaatti oli ilmaissut huolensa senaattitalon paloturvallisuudesta ja veden johtamisen ensisijainen tarkoitus olikin taata sammutusveden saanti. Pumppu- ja suodatuslaitokset rakennettiin Kuninkaankartanonsaarelle, kaupunkilaiset saivat vetensä aluksi kahdesta jakelupisteestä Helsingin keskustassa.

Vesijohdon käytön valvonta oli aluksi Rahatoimikamarilla, jolta se siirtyi 1.6.1881 kaupungin rakennuskonttorille. Vesijohtotyöt siirtyivät rakennuskonttorilta 16.2.1892 uudelle vesijohtokonttorille, jolloin vahvistettiin myös vesijohtokonttorin johtosääntö. 13.2.1906 johtosääntö uusittiin. Kemiallinen vedenpuhdistus aloitettiin 4.4.1909. Vesijohtokonttori oli rahatoimikamarin alaisuudessa vuoden 1911 alkuun asti, jolloin se alistettiin Teknillisten laitoksen hallitukselle. Samalla nimi muutettiin Helsingin kaupungin vesijohtolaitokseksi. Laitokselle perustettiin 1911 myös kirjanpito-osasto ja kassakonttori. 1.1.1922 vahvistettiin laitokselle uusi johtosääntö.

Vuonna 1931 laitokseen kuului kassa- ja tilivirasto, käyttöosasto, johtoverkko ja vesisäiliö, mittari- ja talojohto -osasto, työpaja sekä varasto. Vuonna 1937 johtoverkosta ja säiliöstä muodostettiin jakeluosasto ja mittari- ja talojohto-osastosta mittari- ja asennusosasto. Osastojako säilyi vuoteen 1948. Vesijohtolaitoksen nimi vaihdettiin johtosäännöllä vesilaitokseksi 10.5.1950. Kaupungin teollisuuslaitosten yhteinen kassa- ja tilivirasto aloitti toimintansa 1.1.1951. Kesäkuun 1953 muutoksella johtosääntöön mahdollistettiin vedenjakelu kaupungin ulkopuolelle.

Vuonna 1956 vesilaitoksella toimi hankintatoimisto, mittariosasto, käyttöosasto, katujohto-osasto, talojohto-osasto, työpaja, suunnitteluosasto ja tarkastusosasto. Vuonna 1959 laitokselle perustettiin jälleen tili- ja laskutusosasto. Vuonna 1961 perustettiin rakennusosasto. Sisäjohto-osastosta, talojohto-osastosta ja katujohto-osastosta muodostettiin jakeluosasto vuonna 1962. Jakeluosastoon liitettiin myöhemmin tarkastusosasto vuonna 1965.

Tammikuussa 1970 allekirjoitettiin Helsingin kaupungin, Espoon kauppalan ja Helsingin maalaiskunnan välillä vesijohtoveden valmistusta ja myyntiä sekä syöttöjohtojen

rakentamista koskeva yhteistoimintasopimus. Lisäksi ns. kolmisopimuskunnat jättivät valtion kanssa vesioikeudelle yhteisen lupahakemuksen Päijänne-hankkeesta. Rakennusosastolle perustettiin Päijänne-toimisto 1.7.1970. Lokakuussa 1978 vahvistettu johtosääntö korvasi 1966 johtosäännön. Johtosäännön myötä rahamääräiset toimivaltarajat poistettiin, minkä ohella joitakin vallanjakoon liittyviä määräyksiä muutettiin. Osastot olivat jakautuneet yleiseen osastoon, käyttöosastoon, jakeluosastoon ja rakennusosastoon. Laitoksessa toimi myös kassa- ja tilitoimisto. Joulukuusta 1979 lähtien kaikille kuluttajille toimitettiin Helsingissä otsonoitua vesijohtovettä.

Kaupunginvaltuusto päätti 26.5.1982 yhdistää vesilaitoksen ja rakennusviraston katuosaston viemärlaitostoiminnot vesi- ja viemärlaitokseksi, joka aloitti suunnitellusti toimintansa 1.1.1984. Toukokuussa 1994 vesi- ja viemärlaitokselle vahvistettiin jälleen uusi johtosääntö. Johtosäännössä vesilaitoksesta tehtiin kunnallinen liikelaitos ja se siirtyi nettobudjetointiin sekä liikekirjanpitoon. Samassa yhteydessä laitos kastettiin uudelleen Helsingin Vedeksi. Vuonna 1994 valmistuneeseen Viikinmäen jätevedenpuhdistamoon keskitettiin Helsingin kaikki jätevedenpuhdistustoiminta.

Liikelaitoksen organisaatio jakaantui veden- ja jätevedenpuhdistuksesta vastaavien osastojen ohella verkko- sekä palveluosastoon. Tämän lisäksi organisaatioon kuului rakennuttamispalveluyksikkö, sekä erillinen talousyksikkö. Helmikuussa 1997 liikelaitos siirtyi yleisten töiden lautakunnan alaisuudesta teknisen lautakunnan alle. Saman vuoden toukokuussa otettiin käyttöön veden perus- ja käyttömaksuun perustuva tariffirakenne. Ennen vuosituhaten vaihdetta, vuonna 1998 Helsingin Veden alaisuuteen perustettiin erillinen viestintäyksikkö, joka muutaman vuoden kuluttua tulisi vastaamaan myös asiakaspalvelusta.

Vuoden 2002 aikana toteutettiin organisaatiouudistus, minkä tuloksena veden- ja jätevesien puhdistaminen sijoitettiin samaan yksikköön. Kesäkuussa 2003 hyväksyttiin uusi taksarakenne, jossa veden kulutukseen perustuva perusmaksu korvattiin kerrosalaan perustuvalla veden, jäteveden sekä huleveden perusmaksulla. Viikinmäen jätevedenpuhdistamon laajennus valmistui vuonna 2004. Syksyn 2002 aikana Helsingin Vesi perusti pakatun veden myyntiin erikoistuneen Nord Water Oy:n. Yhtiön osoittautuessa kannattamattomaksi myytiin se vuoden 2005 aikana saudiarabialaiselle yritykselle.

Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen perustivat vuonna 2007 joukon työryhmiä selvittämään vesihuollon järjestämistä yhteistyössä. Lopputuloksena HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän perussopimus allekirjoitettiin 17. kesäkuuta 2009. Vuoden 2010 alussa toimintansa aloittaneeseen kuntayhtymään yhdistyi kaupunkien vesilaitosten ohella YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan jätehuolto sekä seutu ja ympäristötieto.